

Zálohování pro pokročilé

Jazyk: čeština.
Cena: zdarma.
Rubrika na CD: Obsah DVD / Nejlepší programy v češtině.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak zkomprimovat zálohovaná data.
- Jak ochránit archiv heslem.
- Jak zálohovaná data zašifrovat.
- Jak k zašifrované záloze přistupovat.
- Jak vytvořit kvalitní a zapamatovatelné heslo.

**PROGRAM
NAJDETE NA
PPK DVD
12/2008**

V čísle 9/2008 jste se seznámili s šikovným programem Cobian Backup 8 pro automatizovanou zálohu dat a ukázali jsme vám, jak nastavit základní parametry pro automatické spuštění zálohy vybraných složek a souborů. Dnes se podíváme na některé pokročilé funkce tohoto programu a na další možnosti jeho využití.

PŘEDCHOZÍ NÁVOD NA DVD

Tento článek volně navazuje na návod z PPK 9/2008. Čtenáři, kteří toto číslo PPK nemají, najdou předchozí návod na přiloženém DVD, a to v rubrice **Obsah DVD / PPK plus / Články v PDF**.

KOMPRESSE ZÁLOHOVANÝCH DAT

V předešlém návodu jsme vám ukázali, jak naplánovat zálohu a nastavit její nejdůležitější parametry. Program Cobian Backup ale poskytuje i nadstandardní možnosti – jednou z nich je komprese zálohovaných dat. Po jejím provedení záložní kopie zaberou na disku méně místa.

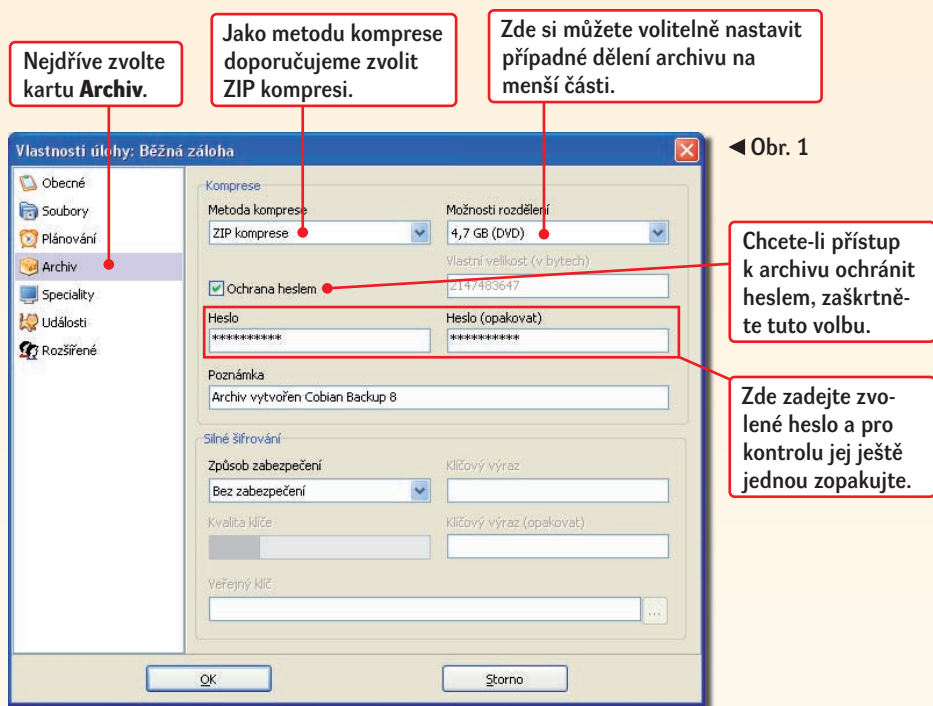
Implicitně ke kompresi dat nedochází. Musíte ji ručně nastavit a slouží k tomu karta **Archiv** v okně **Vlastnosti úlohy**, se kterým jste se setkali již v předchozím návodu (**obr. 1**).

U volby **Metoda komprese** je implicitně nastavena volba **Bez komprese**. Pokud chcete záložní kopie svých dat komprimovat, doporučujeme zvolit volbu **ZIP komprese**. Tím se všechny kopie vašich dat uloží do jednoho jediného souboru, do klasického ZIP archivu, se kterým můžete pracovat jako s kterýmkoliv jiným ZIP archivem prostřednictvím programů, jako je WinZIP, WinRAR či bezplatný 7-Zip. Ve Windows XP a Windows Vista lze ZIP archivy procházet za pomoci průzkumníka, podobně jako by se jednalo o běžnou složku.

Cobian Backup volitelně umožňuje archiv s komprimovanou zálohou vašich dat automaticky **rozdělit** na menší části. To pro případ, že rozsáhlejší zálohu budete chtít vypálit například na CD/DVD. Lze zvolit dělení podle konkrétního média, na které potřebujete jednotlivé části archivu uložit, nebo velikost jednotlivých částí archivu zadat ručně v bajtech.

My jsme pro ilustraci zvolili dělení na části maximálně o 4,7 GB, což je ideální pro vypalování na DVD. Pokud by tedy výsledný archiv měl 6 GB, dojde k jeho automatickému rozdělení na 4,7GB část a na 1,3GB část, takže jej bez problémů vypálíte na dvě DVD.

Pokud chcete záložní data ochránit, můžete přístup k archivu ochránit heslem. Nejdříve zaškrtněte volbu **Ochrana heslem** a potom zadejte heslo do políčka níže – hned vedle heslo zopakujte.

◀ Obr. 1

ZAŠIFROVÁNÍ ZÁLOHOVANÝCH DAT

Další možností, jak ochránit záložní data, ať už komprimovaná, nebo nekomprimovaná, je jejich zašifrování, takže přístup k nim není možný bez zadání hesla a běžný uživatel nemá šanci se bez znalosti hesla k záložním datům dostat. I šifrování se nastavuje na záložce **Archiv** (**obr. 2**).

Na výběr je několik způsobů zabezpečení. Pro běžné potřeby dobře poslouží třeba 128bito-

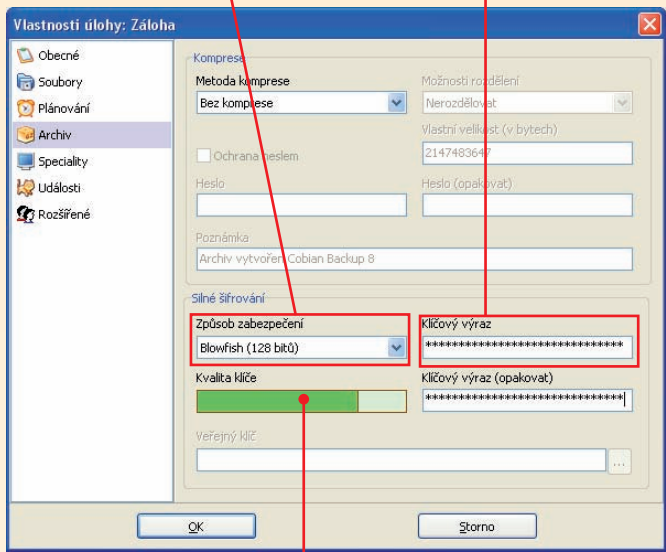
vé šifrování **Blowfish**. Následně si musíte zvolit také **klíčový výraz** (neboli heslo), který později umožní přístup k šifrovaným datům. Sílu hesla znázorňuje ukazatel **Kvalita klíče**. Čím komplikovanější a delší heslo je, tím více se ukazatel **Kvalita klíče** zabarvuje a šifrovaná data jsou tak ve větším bezpečí.

Pro opravdu silné heslo (kvalitní klíč) musíte použít dlouhý řetězec znaků s malými i vel-

kými písmeny (je mezi nimi rozdíl!), čísly, speciálními znaky a s písmeny s diakritikou. Musíte být ale schopni klíč si dobře zapamatovat. V případě havárie disku by vám zašifrovaná záložní kopie bez znalosti klíče nebyla k ničemu.

Jako způsob zabezpečení můžete zvolit poměrně silné šifrování Blowfish (128 bitů).

Zde zadejte heslo, které umožní přístup k šifrovaným datům, a pro kontrolu jej zadejte ještě jednou.

▲ Obr. 2

Kvalitu hesla, resp. jeho bezpečnost znázorňuje tento grafický ukazatel. V tomto případě je heslo (klíč) velmi kvalitní, ale přece jen by mohlo být ještě o něco kvalitnější.

JAK VYTVOŘIT SLOŽITÉ, ALE ZAPAMATOVATELNÉ HESLO

1. Složitých hesel snadno dosáhnete kombinací více jednoduchých hesel. Pokud se tedy například jmenujete *Josef Vonásek* a bydlíte v domě s číslem popisným *568*, můžete mít heslo kupříkladu *pepa-568-vonasek, 568.vonasek* či *5-pe-6-pa-8*.
2. Oblíbeným trikem je také nahrazování písmen vizuálně podobnými čísly. Například místo písmene *O* zapíšete nulu, místo *E* trojku a podobně. Budeme-li pokračovat v našem příkladu pana *Josefa Vonásk*a, můžete vytvořit heslo například *j0sefvonas3k*, jež se pamatuje dosti snadno. (Všimněte si, že jsme nenahradili všechny nahraditelné znaky. Tato nepravidelnost opět zvyšuje kvalitu hesla.)
3. U nahrazování částí textů čísly ještě zůstaňme. Druhým zajímavým způsobem je nahradit část textu takovým číslem, které se stejně vyslovuje. Například člověk bydlící v Třinci může mít heslo *me100-3nec* (tj. *město Třinec*).
4. Mnoho dobrých hesel poskytne i sama počítačová klávesnice. Při prvním pohledu na heslo *poiuztrewq* by člověk řekl, že nemůže mít absolutně žádnou logiku, a přitom je to jen pozpátku vypsáný první řádek kláves se znaky.
5. Silná hesla vzniknou i použitím šifrovacích metod, známých od starověku. Kupříkladu stačí vzít své telefonní číslo a ke každé číslovce přičíst určitou hodnotu: Například z čísla *777 112 233* vytvoříte přičtením jedničky ke každé cifře heslo *888223344*, k vaší osobě se zdánlivě nevztahující. Nebo můžete využít známé Caesarovy šifry, tedy posunu každého znaku v abecedě o určitý počet pozic dál – např. při posunu o jednu pozici se z písmena *A* stane písmeno *B*, z písmena *B* písmeno *C* atd. Náš modelový uživatel *Josef Vonásek* by tedy ze svého jména mohl vytvořit heslo *KptfWpóbtfl*.
6. Zajímavým způsobem je také vytváření hesel z vět. Kupříkladu původ této věty asi nemusíte nikomu objasňovat a jen málokdo by si ji nepamatoval: *Skákal pes přes oves, přes zelenou louku*. A když použijete první písmena všech obsažených slov, získáte heslo *sppozzl*.

PŘÍSTUP K ŠIFROVANÝM DATŮM

Pro přístup k šifrovaným záložním datům opět poslouží program Cobian Backup. V hlavním okně vyberte z menu **Nástroje** položku **Dešifrovat a Klíče**.

Otevře se stejnojmenné okno (obr. 3) a v něm si nejdříve musíte vybrat data k dešifrování. Pro přístup jen k určitému souboru či adresáři nemusíte dešifrovat všechna zálohovaná data. Stačí si tedy vybrat požadovaný zašifrovaný soubor nebo adresář ze záložní kopie svých dat. Nutné je ovšem také zvolit složku, do níž se dešifrovaná data uloží. Může jít o jakoukoliv složku.

JAK ČASTO ZÁLOHOVAT?

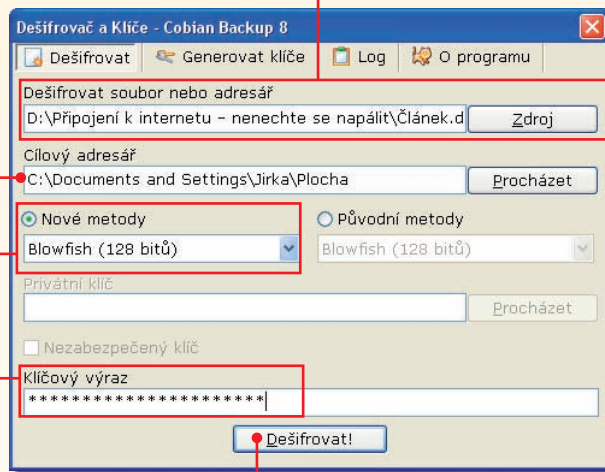
Na tuto nezřídka kladenou otázku nelze přesně odpovědět. Zálohovat by se totiž mělo tak často, jak rychle se (zásadně) mění zálohovaná data. Nemá rozhodně smysl paranoidně zálohovat každý nový řádek, dopsaný například do domácího účetnictví. Avšak strávíte-li celé odpoledne prací na počítači nebo pořídíte-li si množství zajímavých fotografií, pak už je vhodné zálohu obnovit. Při rozhodování, zda už zálohovat, či ještě nikoliv, si položte otázku: „Bylo by fatální přijít o dosud nezalohovaná data?“ nebo „Jsou dosud nezalohovaná data nenahraditelná?“ Odpovíte-li na ni kladně, je ten pravý čas zálohu obnovit.

Zde si vyberte zašifrovaná data, která chcete dešifrovat.

Zde zvolte složku (adresář), do níž se dešifrovaný soubor či složka mají uložit.

Nezapomeňte zadat použitou metodu šifrování.

Zadejte dříve zvolené heslo neboli klíčový výraz.

▶ Obr. 3

Klikněte na tlačítko **Dešifrovat**.

Zkontrolujte, jestli je správně zvolena metoda šifrování. Musí to být ta, jejímž prostřednictvím jsou data zašifrována. Pak už můžete zadat samotné heslo, resp. klíčový výraz. Nakonec klikněte na tlačítko **Dešifrovat**,

a celý proces se odstartuje. Po jeho dokončení jsou dešifrovaná data dostupná ve zvolené složce a můžete s nimi pracovat.

■ Jiří Macich ml., jiri@macich.net